

A stylized, high-contrast graphic featuring two portraits. On the left is Simón Bolívar, with dark hair and a mustache, wearing a dark uniform with a yellow sash and a yellow laurel wreath on his chest. On the right is a man in a military uniform, wearing a red beret with a yellow emblem and a dark uniform with a red sash. The background is a teal color with a yellow sun-like shape on the left and a red star in the center. The text is overlaid on the portraits.

Bolívar és a bolivarizmus

Regionalizmus az amerikai kontinensen

V. előadás

Kiss Daniel, mesteroktató

Simón Bolívar (1783-1830)

- *“El Libertador”*
- Kolumbia, Venezuela, Ecuador, Peru, Panama, Bolívia
- Felvilágosodás, nemzeti önrendelkezés, egyenlőség, szabadság, testvériség

Bolívar fiatalkora

- Caracas, Venezuelai Főkapitányság (Spanyol Kir.)
- Magasrangú, gazdag *criollo* család
- Gyerekkorában elveszíti szüleit, Hipólita neveli
- Simón Rodríguez oktatja (függetlenségpárti összeesküvésben érintett)
- Katonai pálya, út Spanyolországba
- Eljegyzés María del Toróhoz, rövid út Párizsba
- Hazatérés Caracasba, felesége halála
- Második út Európába, kiutasítás Madridból, utazás Párizsba (I. Napóleon koronázása), Itáliába
- Visszatérés az USA-n keresztül Caracasba

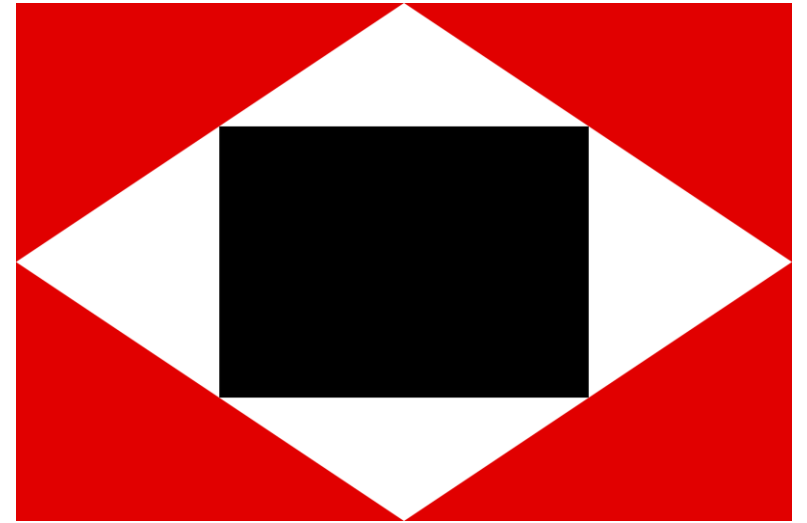
Bolívar korai karrierje

- 1808: Napóleon megszállja Ibériát, megpuccsolja a Spanyol Királyságot
- Caracasi elitek függetlenségpárti szerveződése
- 1810: Feloszlik a spanyol kormány és kormányzótanács lép a helyébe VII. Ferdinánd nevében
- Feláll a Caracasi Legfelsőbb Junta, Bolívar diplomáciai szolgálatba kerül
- Nem kapnak brit segítséget, de megnyerik maguknak Francisco de Miranda támogatását
- Polgárháború a Junta és a kormányzótanács-pártiak között
- Függetlenségi nyilatkozat (1811. július 5.), első Venezuelai Köztársaság

Bolívar felemelkedése

- Harc a royalisták ellen Francisco del Toro és Francisco de Miranda alatt
- 1812: Caracasi földrengés
- Az első köztársaság összeomlása, Miranda halála, Bolívar menekülése
- Csatlakozás Új Granada ügyéhez, katonai parancsnokság
- Invázió Venezuela ellen (Campaña Admirable), a halálig tartó háború kiáltványa
- 1813: Második Venezuelai Köztársaság
- Hatalommegosztás Bolívar és Santiago Mariño között

Bolívar száműzetései

- Rabszolgázadások, royalisták
- Caracas kiürítése, száműzetés
- Visszatérés Új Granadába, szakadár köztársaság elleni győzelem, royalisták elleni vereség, önkéntes száműzetés Jamaicába
- A Jamaicai Levél
- Haiti, támogatás Alexandre Pétiontól a rabszolgafelszabadítás ígéretéért cserébe
- 1816: Sikertelen inváziós kísérlet
- Visszatérés Haitira, Pétion újabb támogatása, köztársaságiak fejvesztettsége
- Visszatérés Venezuelába, Harmadik Venezuelai Köztársaság

“Gran Colombia”

- 1819: Bolívert elnökké választják
- Invázió Új Granada ellen, bábkormány felállítása
- Visszatérés Venezuelába, Kolumbiai Köztársaság létrejön
- 1820: Cádizi felkelés, VII. Ferdinánd liberális alkotmányt fogad el
- Fegyverszünet a royalisták és Bolívar között
- Kiújuló harcok, royalista vereség
- Gran Colombia három katonai szektorra osztva létrejön, Bolívar ellenzi a katonai vezetőket az állam élén, de az elnökséget elfogadja

Bolívar felszabadító hadjáratai

- Panama csatlakozik Kolumbiához
- Peru és Ecuador José de San Martín érdekszférájába kerülnek
- Dél-Kolumbia, Quito és Guayaquil felszabadítása, találkozó San Martínnal
- Peru Bolívar segítségét kéri, kinevezik diktátorrá
- Kolumbia leváltja Bolívert
- Bolívar lemond pozícióiról, de ezt nem fogadják el, Peru kormányzásával foglalkozik
- Sucre régió függetlenedik, felveszi a Bolívia nevet, kinevezi Bolívert elnöknek és felkéri alkotmányozásra

Gran Colombia hanyatlása

- Bolívar helytartóinak viaskodása a hatalomért
- Panamai kongresszus (1826) tényleges eredmények nélkül
- Bolívar visszatér Kolumbiába, visszakapja a hatalmát
- Viták a helytartókkal, Bolívar lemond, a kongresszus nem fogadja el
- Peru fellázad, felkelések Venezuelában és Új Granadában
- Alkotmányozó gyűlés Ocañában, Bolívar távolságot tart, de a föderális rendszert elveti
- Bolívar totális hatalmat ragad Kolumbiában, merényletet kísérelnek ellene
- Peru megtámadja Bolíviát és Ecuadort, Bolívar hadjáratot indít ellenük

Bolívar halála

- Kolumbia Bourbon-házi királyt választana Bolívar utódjául, lázadás tör ki
- Venezuela megszavazza kizakadását Kolumbiából
- Bolívar lemond, de a kongresszus eleinte nem fogadja el
- Bolívar eladományozza mindenét és önkéntes száműzetésbe vonul
- Kolumbiai puccsisták visszahívnák Bolívert, nem fogadja el
- Santa Marta közelében Bolívar meghal
- Holttestét később Venezuelába szállítják, 1876 óta a Nemzeti Pantheonban nyugszik
- Chávez állítása szerint árulók megmérgezték

COLOMBIA AL LIBERTADOR

Bolívar szellemi hagyatéka

- Rousseau és Montesquieu hatása
- Brit mintájú liberális demokrácia
- Latin-amerikai országok föderációja
- Erős központi hatalom > “tökéletes” amerikai rendszer
- Spanyol imperializmus hagyatéka → Inkompatibilitás a föderalizmussal
- Személyi kultusz
- Interpretációs nehézségek és viták tárgya

Bolivarizmus

- Pánhispanizmus (*Patria Grande*)
- Patriotizmus
- Republikanizmus
- Szocializmus?
- Diktatúra?
- Karl Marx: “Latin Napóleon”

Bolivarizmus = Chavizmus?

Venezuela

- Imperializmus, egyenlőtlenség, korrupció
- Legitimációs igény

Hugo Chávez (elnök 1999–2013)

- Simón Bolívar, Simón Rodríguez, Ezequiel Zamora szellemi “örököse”
- 1999-es alkotmány
- “Bolivári Forradalom”

A Bolivári Forradalom

- Belpolitika
 - Földreform, anyagi javak újraelosztása, társadalomalapú egészségügy, kiterjesztett közoktatás, korrupcióellenesség
 - Államosítás, társadalmi jóléti programok (Bolivári Missziók), tervgazdaság, gazdasági önellátóság
- Külpolitika
 - Ideologizált pánamerikai külpolitika (Bolívia, Nicaragua; USA, IMF, Világbank), kontinentális erőforrások igazságos elosztása
 - Kőolaj (OPEC)
- Társadalmi, politikai, gazdasági forradalom
- Bolivarizmus = Venezuelai identitás (Chávezellenesség = Hazaárulás)
- Populista nacionalizmus

A Bolívári Forradalom

- Venezuelai Egyesült Szocialista Párt (PSUV)
- Katonai retorika
- “Haza és szocializmus, vagy halál”
 - Fidel Castro: “Haza vagy halál”
 - Che Guevara: “Szocializmus vagy halál”
- Bolívári missziók
- Médiakontroll (+TeleSUR)
- Beavatkozás az igazságszolgáltatási rendszerbe
- Választások jelentősége
- Illiberális demokrácia

A nemzetközi tér - barátok...

- Nicaragua, *Ecuador*, Bolívia
 - Daniel Ortega, *Rafael Correa*, *Evo Morales* / Luis Arce
- *Irak*, *Líbia*, Irán
- Kuba
 - Kőolaj
 - Nemzetbiztonsági tanácsadás, hírszerzés, egészségügy, sport
 - Hiányzó szovjet támogatás pótlása

A nemzetközi tér - ...ellenségek

- Kolumbia
 - Érintettség a polgárháborúban
 - FARC-támogatás körüli diplomáciai krízis 2010
 - Bolívar holttestének megvizsgálása
 - USA által támogatott hadsereg, ideológiai ellenség
- USA
 - Imperialista nagyhatalom
 - Kapitalista kizsákmányolás megtestesítője

Maduro Venezuelája

Nicolás Maduro (elnök 2013–)

- “Holland kór” hatásai
- Hiperinfláció, hiánygazdaság, általános krízis
- Éhezés, bűnözés, korrupció
- Tüntetőkből bebörtönzése és kínzása
- Menekültválság

Összegzés

- “Bolivarizmus” akkor:
 - Latin-amerikai egység
 - Összefogás az európai gyarmatosítás ellen
 - Önrendelkezés
- Bolivarizmus most:
 - Populizmus
 - Szocializmus (Chomsky: Állami kapitalizmus)
 - Poszthegemón politika

Mi a közös?

- Forradalom: Az imperialista *status quo* elleni lázadás és harc
- Regionalizmus: A forradalom túlmutat Venezuela határain, kontinentális ügy

CHavez

6-20003090-9

correos: gutrieventosjce@gmail.com / sarii.david@gmail.com [Gutrieventos J.C.A.](#) [@ceventosjce](#)